

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1626/2024
22.09.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелене Ивановић, председника већа, Жељка Шкорића и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Вера Седлар, адвокат из ..., против туженог „Ниш-Експрес“ доо Ниш, чији је пуномоћник Јована Младеновић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и враћања на рад, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 47/2024 од 08.02.2024. године, у седници већа одржаној 22.09.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 47/2024 од 08.02.2024. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 2648/23 од 10.10.2023. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и поништено као незаконито решење туженог „Ниш-Експрес“ доо Ниш број ... од 27.10.2020. године, а тужени обавезан да тужиоца врати на рад и призна му сва права на раду и по основу рада. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова поступка исплати укупан износ од 246.375,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 47/2024 од 08.02.2024. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Тужилац је доставио одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС и 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23-други закон) – у даљем тексту: ЗПП и утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12) ЗПП не представља разлог за изјављивање ревизије, у смислу одредбе члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог на неодређено време. У време када му је понуђен анекс уговора о раду обављао је послове кондуктера у Погону путничког саобраћаја, на основу уговора о раду број ... од 20.03.2015. године. Тужилац има завршену ... школу, средњу стручну спрему. Дана 13.10.2020. године достављена му је понуда за закључење Анекса број 9 уговора о раду, премештањем на други посао – посао перача II у Погону одржавања, због појачаних мера за одржавање хигијене у возилима и осталим радним местима у циљу сузбијања ширења заразних болести. У понуди је наведен рок од 8 радних дана од пријема у коме треба да се изјасни о понуди, као и да запосленом може да престане радни однос, ако се не изјасни о понуди или у случају одбијања закључења анекса. Тужилац је 14.10.2020. године изјаснио на понуду, указујући на здравствене проблеме, који му онемогућавају да обавља послове перача. У прилогу изјашњења доставио је медицинску документацију, као и потврде из којих је утврђено да је у периоду од 2018. године од 2020. године више пута био привремено спречен за рад. Решењем туженог број ... од 27.10.2020. године тужиоцу је отказан уговор о раду од 20.03.2015. године, јер је одбио закључење понуђеног анекса 2 уговора о раду за премештај на други одговарајући посао перача II у Погону одржавања. Претходно је тужени донео Одлуку о измени и допуни Правилника о организацији и систематизацији радних места од 15.09.2020. године, којом се у „30 Погон путнички саобраћај“ у „301 РЈ Градско приградски саобраћај“ на радном месту 3014 кондуктер смањује број извршилаца са 195 на 173, да се због појачаних мера за одржавање хигијене у возилима и на осталим радним местима у циљу сузбијања и ширења заразних болести у „51 Погон одржавања“ у „513 Линија прања“ на радном месту „перач II“ мења број извршилаца са 24 на 40. Измене су ступиле на снагу 24.09.2020. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови закључили да је тужиоцу радни однос код туженог престао незаконитом одлуком, па су усвојили тужбени захтев и поништили као незаконито решење туженог којим му је престао радни однос, обавезали туженог да тужиоца врати на рад и призна му сва права на раду и по основу рада. Ово из разлога што је тужиоцу 13.10.2020. године понуђено да закључи анекс уговора о раду којим се распоређује на радно место посао перача II у Погону одржавања због потребе процеса и организације рада, односно смањења броја извршилаца на пословима кондуктера. Међутим, ова чињеница сама по себи не подразумева да је премештај био законит, јер у понуди нису конкретно наведени разлози који су условили премештај тужиоца. Премештај запосленог на друго радно место може уследити само због потребе процеса и организације рада код послодавца, с тим да разлози потребе и процеса и организације рада морају бити наведени у понуди, што је у конкретном случају изостало. Из ових разлога нижестепени судови су оценили

да тужени није поштовао одредбу члана 172. став 1. Закона о раду, с обзиром да разлог за премештај тужиоца на друго радно место због потребе процеса и организације рада, односно смањења броја изврилаца на пословима кондуктера подразумева обавезу послодаваца да у понуди за премештај запосленог на друго радно место, односно друге послове, наведе конкретне разлоге зашто је баш том запосленом понудио измену уговора о раду, односно да у понуди јасно и прецизно наведе како објективне тако и субјективне разлоге који су условили премештај тужиоца у односну на друге запослене раднике на пословима кондуктера, а нарочито имајући у виду здравствено стање тужиоца.

Одредбом члана 171. став 1. тач. 1) Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 95/18), прописано је да послодавац може запосленом да понуди измену уговорених услова рада - анекс уговора ради премештаја на други одговарајући посао због потреба процеса и организације рада. У ставу 2. истог члана прописано је да се одговарајућим послом сматра се посао за чије се обављање захтева иста врста и степен стручне спреме који су утврђени уговором о раду.

Одредбом члана 172. став 1. Закона о раду, прописано је да је уз анекс уговора о раду послодавац дужан да запосленом достави писмено обавештење које садржи: разлоге за понуђени анекс уговора, рок у коме запослени треба да се изјасни који не може бити краћи од осам радних дана и правне последице које могу да настану непотписивањем анекса уговора.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 2) наведеног закона, прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца и то иако одбије закључење анекса уговора у смислу члана 171. став 1. тач. 1-5) овог закона.

Одредбом члана 191. став 1) истог закона, прописано је да ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, на захтев запосленог, одлучиће да се запослени врати на рад, да му се исплати накнада штете и уплате припадајући доприноси за обавезно социјално осигурање за период у коме запослени није радио.

Врховни суд налази да се неосновано ревизијом туженог указује на погрешну примену материјалног права.

Правилна примена наведеног материјалног права подразумева да послодавац може запосленом понудити измену уговорених услова рада, али је дужан да образложи које су то промене у процесу организације рада довеле до тога да се тужиоцу понуди да закључи анекс уговора о раду, ради премештаја на друго радно место, а што је у конкретном случају изостало. Тужени приликом отказа уговора о раду није поступао у складу са одредбама чл. 171. и 172. Закона о раду. Тужени је понудио тужиоцу да закључи анекс уговора о раду и доставио му писмено обавештење за измену уговорених услова рада и закључење анекса, али у њему нису на потпун и законит начин обухваћени и образложени сви елементи због којих се тужиоцу нуди премештај на друго радно место, односно нису наведени конкретни и образложени разлози, како субјективни тако и објективни, за понуду и премештај тужиоца на друго радно место.

У одсуству јасно конкретизованих разлога у понуди за закључење анекса уговора о раду, као што је то овде случај, правилно су нижестепени судови закључили да наведено чини сам поступак измене уговорених услова рада незаконитим и сходно томе није било места отказу уговора о раду тужиоцу.

Супротно наводима ревизије, разлози у понуди да се премештај на друго радно место нуди због потребе процеса и организације рада, односно смањења броја запослених на радном месту тужица, представљају уопштену формулацију без образложења конкретних разлога, па је последично решење о отказу уговора о раду незаконито. Потпуна обавештеност запосленог о свим чињеницама које се тичу разлога за његов премештај на друго радно место, неопходна је као услов већ у писменом обавештењу за понуђени анекс уговора. Зато су без утицаја наводи ревидента да је морао да се придржава препорука Владе Републике Србије у циљу заштите безбедности и здравља становништва, као и да би на пословима перача тужилац био мање изложен нарушавању здравственог стања него на радном месту кондуктера.

Како је тужиоцу незаконито престао радни однос, правилно је применом члана 191. став 1. Закона о раду обавезан тужени да тужиоца врати на рад.

С обзиром на све изложено, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Како је ревизија туженог одбијена као неоснована, у смислу члана 153. став 1. ЗПП, одбијен је и захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

**Председник већа – судија
Јелена Ивановић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић